

UZASADNIENIE

W pozwie wniesionym w dniu 22 grudnia 2017 r. (data stempla pocztowego) strona powodowa Skarb Państwa – (...)w W. wniosła o zasądzenie od pozwanego M. B. kwoty 3 721,23 zł z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty.

W uzasadnieniu wskazano, że dochodzona należność stanowi sumę zaległych opłat z tytułu użytkowania wieczystego nieruchomości położonej w W. przy ul. (...) należnych za lata 2015 – 2017, powiększoną dodatkowo o skapitalizowane ustawowe odsetki za opóźnienie, wyliczone według stanu na dzień 20 grudnia 2017 r. (k. 1-2 – pozew).

Pozwany M. B. nie stawił się na żadnej z wyznaczonych w sprawie rozpraw, nie zajął też stanowiska w sprawie.

Sąd Rejonowy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 339 § 1 k.p.c. jeżeli pozwany nie stawił się na posiedzenie przeznaczone na rozprawę albo mimo stawienia się nie bierze udziału w rozprawie, sąd wyda wyrok zaoczny. Ponadto pozwany nie żądał przeprowadzenia rozprawy w swej nieobecności oraz nie składał w sprawie wyjaśnień ustnie lub na piśmie (por. art. 340 k.p.c.). Zachodziły więc przesłanki do wydania wyroku zaocznego.

Powództwo podlegało jednakże oddaleniu z uwagi na brak po stronie powoda przymiotu legitymacji materialnej czynnej.

W pierwszej kolejności podnieść należy, że zarówno Skarb Państwa, jak i (...), posiadają odrębną osobowość prawną. W przypadku pierwszego z tych podmiotów wynika ona wprost z art. 33 k.c., który stanowi, że osobami prawnymi są Skarb Państwa i jednostki organizacyjne, którym przepisy szczególne przyznają osobowość prawną. Osobowość prawna (...)wynika natomiast z art. 5 ust. 1 w związku z art. 1 pkt. 1) ustawy z dnia 10 lipca 2015 r. o (...) (tekst jednolity: Dz.U. z 2017 r. poz. 1456, zm.: Dz.U. z 2018 r. poz. 138; dalej również jako „ustawa”), w świetle których to przepisów jest ona agencją wykonawczą w rozumieniu ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (tekst jednolity: Dz.U. z 2017 r. poz. 2077). Art. 18 ustawy o finansach publicznych stanowi z kolei, że agencja wykonawcza jest państwową osobą prawną tworzoną na podstawie odrębnej ustawy w celu realizacji zadań państwa.

W postępowaniu cywilnym za Skarb Państwa podejmuje czynności procesowe organ państwowej jednostki organizacyjnej, z której działalnością wiąże się dochodzone roszczenie, lub organ jednostki nadrzędnej. W zakresie określonym odrębną ustawą za Skarb Państwa czynności procesowe podejmuje Prokuratura Generalna Rzeczypospolitej Polskiej (art. 67 § 2 k.p.c.). Użyte przez Ustawodawcę w zacytowanym przepisie określenie „organ państwowej jednostki organizacyjnej” wskazuje, iż chodzi tu o te państwowe jednostki organizacyjne, które same nie mają osobowości prawnej (M. Jędrzejewska [w:] T. Ereciński (red.): Komentarz do Kodeksu postępowania cywilnego. Część pierwsza. Postępowanie rozpoznawcze. Tom 1, Wyd. 4, Warszawa 2003 r., s. 187). Oczywistym jest zatem, że ani sama Agencja Mienia Wojskowego, ani też jej organy (Prezes Agencji, Rada Nadzorcza, dyrektorzy oddziałów regionalnych Agencji – por. art. 10 ustawy) nie mogą być uznane za *stationes fisci* Skarbu Państwa.

Kolejno podnieść należy, że zgodnie z art. 6 ustawy Skarb Państwa powierza Agencji Mienia Wojskowego wykonywanie w jego imieniu i na jego rzecz prawa własności i innych praw rzeczowych w stosunku do:

1) nieruchomości stanowiących jego własność:

a) wykorzystywanych do zakwaterowania żołnierzy zawodowych,

b) zajętych pod budowlę i urządzenia związane z nieruchomościami, o których mowa w lit. a,

c) uznanych za zbędne na cele obronności i bezpieczeństwa państwa, jeżeli przedstawiona przez Agencję propozycja wykorzystania tych nieruchomości uzasadnia ich przekazanie w celu realizacji zadań Agencji;

2) innego niż określone w pkt 1 mienia przekazanego Agencji;

3) mienia Skarbu Państwa:

a) będącego do dnia przekazania Agencji w trwałym zarządzie jednostek organizacyjnych podległych Ministrowi Obrony Narodowej albo ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych lub przez nich nadzorowanych, niewykorzystywanego do realizacji ich zadań,

b) przekazanego pozostałego po likwidacji państwowych osób prawnych, dla których organem założycielskim lub organem nadzoru był Minister Obrony Narodowej albo minister właściwy do spraw wewnętrznych.

Gospodarowanie powierzonym i użyczonym jej mieniem Skarbu Państwa należy do zadań własnych Agencji (art. 7 ust. 1 pkt. 1 ustawy), w związku z czym została ona również wyposażona przez Ustawodawcę w samodzielność gospodarczą, przejawiającą się tym, że prowadzi samodzielną gospodarkę finansową (art. 28 ust. 1 ustawy).

W ocenie Sądu przytoczone uregulowania prawne prowadzą do wniosku, że legitymację materialną czynną do dochodzenia należności związanych z mieniem Skarbu Państwa powierzonym (...) posiada Agencja. Takie samo stanowisko zajął Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 13 stycznia 2010 r., II CSK 323/09 (LEX nr 602680), uznając, że to (...), a nie Skarb Państwa, posiada legitymację do dochodzenia należności związanych z powierzonym jej zasobem mieszkaniowym. Powyższe orzeczenie, mimo że zapadło przed wejściem w życie ustawy o (...), zachowuje aktualność w obecnym stanie prawnym. Warto bowiem w tym miejscu wyjaśnić, że Agencja jest podmiotem tożsamym z (...), której orzeczenie to dotyczy. Od dnia 1 października 2015 r., tj. od dnia wejścia w życie ustawy z dnia 10 lipca 2015 r. o Agencji Mienia Wojskowego, doszło do połączenia (...), utworzonej na podstawie ustawy z dnia 22 czerwca 1995 r. o zakwaterowaniu Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej (tekst jednolity: Dz.U. z 2015 r. poz. 746), z (...), utworzoną na podstawie ustawy z dnia 30 maja 1996 r. o gospodarowaniu niektórymi składnikami mienia Skarbu Państwa oraz o (...)(tekst jednolity: Dz.U. z 2013 r. poz. 712, zm.: Dz.U. 2014 r. poz. 1146) – poprzez przejęcie (...)przez (...) (art. 120 ust. 1-2 ustawy z dnia 10 lipca 2015 r.). Po połączeniu tych (...) otrzymała nazwę „(...)” (art. 121 ustawy z dnia 10 lipca 2015 r.). Art. 14 ustawy o zakwaterowaniu Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej miał zaś treść analogiczną do treści obecnie obowiązującego art. 6 ustawy o (...).

Podobne stanowisko zajął Sąd Apelacyjny w Warszawie w wyroku z dnia 5 stycznia 2016 roku, I ACa 529/15 (LEX nr 2023547), uznając, że (...) (obecnie (...)) posiada legitymację materialną czynną do tego aby działać w celu dochodzenia należności. Sąd powołał się na art. 14 i 15 ustawy o (...) (zachowującej aktualność w obecnym stanie prawnym tj. w ustawie o (...)), wskazując, że (...) wykonuje w imieniu Skarbu Państwa wszelkie czynności dotyczące powierzonej mu własności, w tym te dotyczące szeroko rozumianego zarządzania. W związku z tym w stosunkach zewnętrznych, stricte cywilnych, działa jako (...), a nie Skarb Państwa, może pozywać i być pozywana, nie ma statusu *stationes fisci* Skarbu Państwa (art. 67 k.p.c.) i nie może procesowo występować w podwójnej roli, skoro prawo materialne przyznało jej pełną osobowość prawną. Status (...) i jej zadania, dają jej czynną legitymację materialną i procesową w sprawach dotyczących praw i obowiązków związanych z objętymi we władanie składnikami Skarbu Państwa jak i osób trzecich, występując na zewnątrz jako dysponent określonego prawa (por także uzasadnienie wyroku Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w R. z dnia 25 kwietnia 2017 r., I SA/R. 141/17, LEX nr 2294077).

Jednocześnie podstawą przyznania w niniejszej sprawie uprawnienia Skarbowi Państwa reprezentowanemu ewentualnie przez Prezesa Agencji lub jej dyrektorów oddziałów regionalnych nie może być art. 59 ustawy o Agencji Mienia Wojskowego. Przepis ten stanowi bowiem, że:

1. Agencja gospodaruje nieruchomościami powierzonymi Skarbu Państwa, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami, o ile przepisy niniejszej ustawy nie stanowią inaczej.

2. W zakresie gospodarowania nieruchomościami powierzonymi Skarbu Państwa, przysługują:

1) Prezesowi Agencji - uprawnienia wojewody;

2) dyrektorom oddziałów regionalnych Agencji - uprawnienia starosty wykonującego zadania z zakresu administracji rządowej.

Tymczasem w niniejszym postępowaniu cywilnym, nie mamy do czynienia z wykonywaniem zadań z „zakresu administracji rządowej”. Jest to bowiem klasyczny spór cywilny z dwoma równorzędnymi podmiotami po obu stronach, przy czym Agencja, jak już to wskazano wcześniej posiada swoją niezależną od Skarbu Państwa osobowość prawną.

Reasumując powyższe rozważania Sąd Rejonowy stwierdza, iż powództwo podlegało oddaleniu a limine, albowiem jako strona powodowa został wskazany w pozwie Skarb Państwa – a więc podmiot, który w stosunku do mienia stanowiącego jego własność, ale powierzonego Agencji Mienia Wojskowego, nie może wykonywać żadnych uprawnień właścicielskich, lecz może to czynić jedynie sama Agencja.

Z tych wszystkich względów Sąd orzekł jak w sentencji.

Z/ (...)